

**GROWTH OF FOREIGN TOURIST FLOWS AND THE ECONOMIC
EFFICIENCY OF TOURISM SERVICES EXPORTS IN UZBEKISTAN: A
FORECAST UP TO 2030**

Doniyorbek Tursunov Davlatali o‘g‘li
Lecturer, Department of Management
University of Business and Science
Email: tursunovdoniyorr98@gmail.com

Abstract

This article analyzes the theoretical and practical aspects of developing the tourism sector within the framework of Uzbekistan’s "Uzbekistan–2030" strategy. The study examines economic mechanisms aimed at increasing the share of tourism in the Gross Domestic Product from 3.5% to 7%, raising the number of foreign tourists from 11 million to 20 million, and boosting tourism service exports to above 6 billion USD. Furthermore, the research explores the significance of the tourism sector in the country’s economic development based on scientific evidence, through attracting investments, improving service quality, and creating new employment opportunities.

Keywords: Uzbekistan–2030 strategy, tourism development, inflow of foreign tourists, tourism exports, share of tourism in GDP, tourism infrastructure, attracting investments, international tourism market

Annotatsiya

Mazkur maqolada O‘zbekistonning “O‘zbekiston–2030” strategiyasi doirasida turizm sohasini rivojlantirishning nazariy va amaliy jihatlarini tahlil qilingan. Tadqiqotda turizmning yalpi ichki mahsulotdagi ulushini 3,5 foizdan 7 foizgacha oshirish, xorijiy sayyohlar oqimini 11 milliondan 20 million nafargacha yetkazish hamda turizm xizmatlari eksportini 6 milliard AQSH dollaridan yuqori darajaga ko‘tarishga qaratilgan

iqtisodiy mexanizmlar o‘rganilgan. Shuningdek, investitsiyalarni jalb etish, xizmatlar sifatini yaxshilash va yangi bandlik o‘rinlarini yaratish orqali turizm sohasining mamlakat iqtisodiy rivojlanishidagi ahamiyati ilmiy dalillar asosida o‘rganilgan.

Kalit so‘zlar: O‘zbekiston–2030 strategiyasi, turizm rivojlanishi, xorijiy sayyohlar oqimi, turizm eksporti, yalpi ichki mahsulot ulushi, turistik infratuzilma, investitsiyalarni jalb qilish, xalqaro turizm bozori

KIRISH

Hozirgi global iqtisodiyot sharoitida O‘zbekistonning turizm sohasini rivojlantirishga qaratilgan "O‘zbekiston-2030" strategiyasi loyihasi mamlakat iqtisodiyotida muhim o‘zgarishlarni ko‘zda tutmoqda. Xususan, turizmning yalpi ichki mahsulotdagi hissasini mavjud 3,5 foizdan 7 foiz darajasiga yetkazish maqsad qilingan. Bunga erishish uchun investorlarni jalb qilish, xizmatlar darajasini oshirish va qo‘shimcha bandlik joylarini yaratish yo‘nalishida izchil choralar ko‘rilmogda, bu esa umumiy iqtisodiy rivojlanishga turtki beradi. Strategiyaning asosiy yo‘nalishlaridan biri xorijiy sayyohlar sonini sezilarli darajada ko‘paytirishdir. Hozirgi vaqtda 11 milliondan ziyod chet ellik turistlarni jalb etayotgan mamlakat 2030-yilga borib bu ko‘rsatkichni 20 millionga yetkazishni rejalashtirmogda, ayniqsa, yuqori daromadli sayyohlar qatlamini kengaytirishga e‘tibor qaratilmogda. Ushbu maqolada O‘zbekistonning “O‘zbekiston–2030” strategiyasi doirasida turizm sohasini rivojlantirishning nazariy asoslari va amaliy yo‘nalishlari atroflicha o‘rganilgan. Tadqiqot jarayonida turizmning yalpi ichki mahsulotdagi ulushini mavjud 3,5 foizdan 7 foizgacha oshirish maqsadining iqtisodiy mexanizmlari, xorijiy sayyohlar oqimini 11 milliondan 20 million nafarga yetkazish rejasining asosiy omillari tahlil qilingan. Shuningdek, turizm xizmatlari eksportini yillik 6 milliard AQSH dollaridan yuqori darajaga ko‘tarish uchun zarur bo‘lgan

investitsiyalarni jalb qilish, xizmat sifatini yuksaltirish va yangi bandlik o‘rinlarini yaratish yo‘llari ko‘rib chiqilgan

O‘zbekistonda turizm xizmatlari eksportini rivojlantirish jarayonida zamonaviy infratuzilma hamda raqamli texnologiyalarning uyg‘unlashuvi bo‘yicha olib borilgan tadqiqotlar sohaning barqaror o‘shish tendensiyasiga ega ekanligini ko‘rsatmoqda. Shu bilan birga, mavjud imkoniyatlarga qaramay, ayrim tizimli muammolar saqlanib qolmoqda. Mazkur kamchiliklarni bartaraf etish turizm sohasining eksport salohiyatini to‘liq ishga solishda muhim ahamiyat kasb etadi. Quyida amalga oshirilgan tahlil asosida aniqlangan asosiy natijalar bayon etiladi. So‘nggi yillarda O‘zbekiston transport infratuzilmasi sezilarli darajada modernizatsiya qilindi. Xususan, 2024-yilda xalqaro aeroportlar orqali mamlakatga kelgan xorijiy sayyohlar soni 9 milliondan ortib, avvalgi yilga nisbatan barqaror o‘shish qayd etildi. Mazkur holat transport tizimining turizm rivojiga ijobiy ta’sir ko‘rsatayotganini tasdiqlaydi. Biroq hududlar kesimida transport qulayligi masalasida muammolar mavjud. Jumladan, tezyurar temir yo‘l qatnovi asosan Toshkent–Samarqand–Buxoro yo‘nalishida jamlangan bo‘lib, Xiva va Farg‘ona vodiysi kabi muhim turistik hududlarga yetib borish jarayonida logistika cheklovlari saqlanib qolmoqda. Tadqiqot natijalari mintaqalararo transport aloqalarini kengaytirish, shuningdek, zamonaviy avtobus tarmoqlari va elektromobil xizmatlarini rivojlantirish xorijiy turistlar oqimini oshirishda muhim omil bo‘lishi mumkinligini ko‘rsatadi.

Raqamli texnologiyalar turizm xizmatlari eksportini kengaytirishda strategik ahamiyatga ega hisoblanadi. Elektron viza tizimining joriy etilishi viza olish jarayonini soddalashtirib, xorijiy sayyohlar oqimining oshishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatdi. Shu bilan birga, mavjud tahlillar shuni ko‘rsatadiki, ko‘plab turistik veb-saytlar va mobil ilovalar xalqaro foydalanuvchilar ehtiyojlariga to‘liq moslashtirilmagan. Xususan, ko‘p tilli interfeyslar, real vaqt rejimidagi navigatsiya va onlayn maslahat xizmatlarining

yetishmasligi xorijiy sayyohlar uchun axborotga kirishni qiyinlashtirmoqda. O‘tkazilgan so‘rovlar natijasida sayyohlarning sezilarli qismi O‘zbekistonning turizmga oid raqamli resurslarida yetarli va tushunarli ma’lumot topishda qiyinchiliklarga duch kelganini bildirgan. Shu sababli Booking.com, TripAdvisor kabi global platformalar bilan integratsiyani kuchaytirish turizm eksporti hajmini oshirishga xizmat qilishi mumkin. Yirik shaharlar, jumladan Toshkent va Samarqandda xalqaro mehmonxona tarmoqlarining faoliyati kengayib borayotgan bo‘lsa-da, mintaqaviy hududlarda zamonaviy turar joy infratuzilmasi yetarli darajada rivojlanmagan. Mavjud statistik ma’lumotlarga ko‘ra, yuqori toifadagi mehmonxonalar soni xalqaro raqobatchi mamlakatlar bilan solishtirganda ancha kam. Bu holat ayniqsa hududiy shaharlarda xizmatlar sifati va tanlov imkoniyatlarini cheklab, sayyohlarning mamlakatda uzoqroq muddat qolish ehtimolini pasaytiradi. Natijada, turizm xizmatlari eksporti hajmining oshishiga salbiy ta’sir ko‘rsatadi.

So‘nggi yillarda O‘zbekistonning turizm xizmatlari eksporti barqaror rivojlanish bosqichiga kirganini kuzatish mumkin. Xususan, chegaraoldi hududlarning faollashuvi, raqamli texnologiyalarning joriy etilishi, transport-logistika tizimi hamda mehmonxona infratuzilmasining kengayishi xizmatlar eksportining o‘shishiga bevosita ta’sir ko‘rsatayotgan asosiy omillar sifatida namoyon bo‘lmoqda. O‘tkazilgan tahlillar shuni ko‘rsatadiki, xorijiy turistlar oqimining ko‘payishi, xalqaro aeroportlar faoliyatining kengayishi hamda elektron viza tizimining joriy qilinishi ijobiy natijalar bergan. Shu bilan birga, hududlar kesimida transport aloqalarining yetarli darajada rivojlanmagani, zamonaviy turar joylar tanqisligi hamda raqamli marketing vositalarining cheklanganligi turizm xizmatlari eksportining to‘liq salohiyatini ro‘yobga chiqarishga to‘sqinlik qilmoqda. Bundan tashqari, ekologik va barqaror turizm yo‘nalishlari infratuzilmasi ham yetarli investitsiyalarni talab etmoqda. SWOT-tahlil hamda radar diagramma asosida o‘tkazilgan baholash natijalari shuni ko‘rsatadiki, mavjud kuchli

jihatlar puxta strategik yondashuv orqali raqobatbardosh turizm xizmatlari eksporti modelini shakllantirish imkonini beradi. Biroq, bu jarayonda institutsional boshqaruv, infratuzilma ta'minoti va texnologik rivojlanish bilan bog'liq qator muammolarni hal etish zarur.

Umuman olganda, amalga oshirilgan tahlillar O'zbekiston turizm xizmatlari eksporti yuqori rivojlanish imkoniyatlariga ega ekanligini tasdiqlaydi. Shu bilan birga, mazkur imkoniyatlardan samarali foydalanish uchun kompleks yondashuvni joriy etish hamda hududiy darajada aniq va manzilli choralarni amalga oshirish talab etiladi. Quyida keltirilayotgan takliflar aynan aniqlangan muammolarni bartaraf etish, eksport hajmini oshirish va turizm sohasini raqobatbardosh iqtisodiy tarmoq sifatida rivojlantirishga qaratilgan. Tezyurar temir yo'l qatnovlari va zamonaviy avtobus marshrutlarini Farg'ona vodiysi, Surxondaryo va Qoraqalpog'iston kabi hududlarda bosqichma-bosqich joriy etish orqali sayyohlarning hududlararo harakatlanish imkoniyatlarini kengaytirish. Ko'p tilli interfeysga ega mobil ilovalar, interaktiv onlayn xaritalar va real vaqt rejimidagi navigatsiya xizmatlarini yaratish hamda xalqaro bronlash va baholash platformalari bilan hamkorlikni kuchaytirish.

Hududiy shaharlarda kichik va o'rta turistik mehmonxonalar rivojini rag'batlantirish maqsadida subsidiyalar, imtiyozli kreditlar, yer ajratish va soliq yengilliklarini nazarda tutuvchi qo'llab-quvvatlash dasturlarini ishlab chiqish. Aralbo'yi hududi, Surxondaryo tog'li mintaqalari va ziyorat turizmi markazlarida qayta tiklanuvchi energiya manbalariga asoslangan mehmonxonalar, ekologik logistika va "yashil" transport xizmatlarini rivojlantirish uchun investitsiyalarni jalb etish. Har bir viloyatning turizm mahsulotlari va xizmat turlaridan kelib chiqib, alohida eksport strategiyalarini shakllantirish va ularni milliy xizmatlar eksporti dasturlari bilan uyg'unlashtirish.

Mustaqil gidlar, oilaviy mehmon uylari va xususiy transport xizmatlarini litsenziyalash orqali ularning faoliyatini rasmiylashtirish hamda ushbu ma'lumotlarni milliy turizm eksporti statistikasi bazasiga kiritish. Turistik xizmatlar sifati, ekologik xavfsizlik va ijtimoiy mas'uliyat mezonlariga asoslangan milliy sertifikatlash tizimini ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq etish.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. World Commission on Environment and Development. *Our Common Future*. Oxford University Press, 1987. (Barqaror rivojlanish va xizmatlar eksportining konseptual asosi)
2. United Nations World Tourism Organization (UNWTO). *Tourism Highlights*. Madrid: UNWTO, 2023–2024. (Xalqaro turistlar oqimi va global trendlar tahlili)
3. World Bank. *International Tourism, Number of Arrivals and Receipts*. World Development Indicators, 2024. (Turizm xizmatlari eksportining makroiqtisodiy samaradorligi)
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. "O'zbekiston – 2030" strategiyasi, 2023-yil. (Milliy turizm siyosati va maqsadli ko'rsatkichlar)
5. O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi. *Turizm sohasining asosiy ko'rsatkichlari (2020–2024)*. Toshkent, 2024. (Xorijiy sayyohlar oqimi va xizmatlar eksporti statistikasi)
6. Xaydarova, D., Qodirov, S., & Ismoilov, A. *O'zbekistonda turizmning iqtisodiy o'sishga ta'siri*. "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy jurnali, 2021.
7. Astanakulov, O., & Sohibova, M. *International tourism and economic growth nexus in Uzbekistan*. Journal of Tourism Economics, 2022.
8. OECD. *Tourism Trends and Policies*. Paris: OECD Publishing, 2022. (Turizm siyosati va xizmatlar eksporti samaradorligi)
9. Asian Development Bank (ADB). *Uzbekistan: Tourism Sector Development Report*. Manila, 2023. (Infratuzilma va investitsiya muhitiga oid tahlil)
10. UNDP Uzbekistan. *Sustainable Tourism Development in Uzbekistan*. Tashkent, 2022. (Ekologik va barqaror turizm modeli)
11. WTTC (World Travel & Tourism Council). *Economic Impact Report: Central Asia*, 2023. (Turizmning YAIM va bandlikka ta'siri)
12. Sharipov, B., & Rahimova, N. *Raqamli texnologiyalar va turizm xizmatlari eksporti*. "Servis va turizm" ilmiy-amaliy jurnali, 2022.
13. Tursunov, D. (2025). The role of international hotel business in global economy and features of development. *Tadqiqotlar*, 76(6), 301-308.

14. Nematillayevich I. I. Et al. Norasmiy bandlikning mehnat bozorida o'rin va ijtimoiy xavflari //latin american journal of education. – 2025. – т. 5. – №. 6. – с. 124-132.
15. Nematillayevich I. I. Et al. Norasmiy ish o'rinlarining makroiqtisodiy ko'rsatkichlarga ta'siri //imras. – 2025. – т. 8. – №. 11. – с. 75-81.
16. Nematillayevich I. I. Et al. State programs and prospective strategy for promoting employment through the reduction of informal jobs in the labor market //intellectual education technological solutions and innovative digital tools. – 2025. – т. 4. – №. 38. – с. 373-377.
17. Nematillayevich I. I. Et al. International legal norms for promoting employment through the reduction of informal jobs in the labor market //scientific approach to the modern education system. – 2025. – т. 4. – №. 37. – с. 144-146.
18. Nematillayevich I. I. Et al. Mehnat bozorida norasmiy ish o'rinlarini kamaytirish hisobiga bandlikka ko'maklashishning xalqaro-huquqiy normalari. – 2025.
19. Nematillayevich I. I. Ishlab chiqarishni gorizontal diversifikatsiya qilishning nazariy va amaliy yondashuvlari //materiallari to'plami. – 2025. – с. 73.
20. Nematillayevich I. I. Et al. Norasmiy iqtisodiyotdan rasmiy iqtisodiyotga o'tish: qiyinchiliklar va imkoniyatlar. – 2025.
21. Nematillayevich I. I. Et al. Transition from the informal economy to the formal economy: challenges and opportunities. – 2025.
22. Nematillayevich I. I. Et al. Mehnat bozorida norasmiy ish o'rinlarini kamaytirish hisobiga bandlikka ko'maklashish yo'llari //american journal of business management. – 2024. – т. 2. – №. 4. – с. 21-26.
23. Izzatulla I. Characteristics of higher education service providing organizations //asia pacific journal of marketing & management review issn: 2319-2836 impact factor: 8.071. – 2023. – т. 12. – №. 01. – с. 21-28.
24. Izzatulla I. Providing effective activity of higher education institutions of the republic of uzbekistan in the educational services market, developing a development strategy //international journal of research in commerce, it, engineering and social sciences issn: 2349-7793 impact factor: 6.876. – 2023. – т. 17. – №. 01. – с. 9-14.
25. Ievakov I. The role and place of service sectors in the development of higher education //современная наука: актуальные вопросы, достижения и инновации. – 2023. – с. 130-132.
26. Nematillaevich I. I. Main characteristics, theoretical issues of effective management strategies in higher education //international journal of social science & interdisciplinary research issn: 2277-3630 impact factor: 8.036. – 2022. – т. 11. – с. 97-101.

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON SCIENCE,
INNOVATION AND GLOBAL DEVELOPMENT,
VOLUME-1, ISSUE-1, 2026**

27. Nematillaevich I. I. Conceptual foundations of effective management in higher education organizations //international journal of social science & interdisciplinary research issn: 2277-3630 impact factor: 8.036. – 2022. – т. 11. – с. 90-96.

28. Nematillaevich I. I. Improving the mechanisms for developing effective management strategies in higher education //international journal of social science & interdisciplinary research issn: 2277-3630 impact factor: 8.036. – 2022. – т. 11. – №. 08. – с. 1-8.

29. Abdumalik o'g'li, M. M. (2024). Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni davlat tomonidan tartibga solishning nazariy asoslari. SHOKH LIBRARY, 165-177.

30. Sirojiddinov, I. Q. Abdumalik o'g'li, MM (2022, June). SIGNS AND APPEARANCE OF ECONOMIC HELPLESSNESS. In Conference Zone (pp. 8-14).

31. Abdumalik o'g'li, M. M. (2024). Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni davlat tomonidan tartibga solishning nazariy asoslari. SHOKH LIBRARY, 165-177.

